

אפיף ושות' אפיק

אפיף ושות', עורכי דין ונוטריון
AFIK & CO. ATTORNEYS AND NOTARY

גיליון 25, 26 יוני, 2009

הגיליון המקצועי הדו שבועי של אפיף ושות', עורכי דין ונוטריון
דניאל פריש 3 תל אביב, קומה 25, טלפון 03-609.3.609 פקס 03-609.5.609

תוכן עניינים

1. מאמר בנושא: תיקון מס' 29 לחוק הוצאה לפועל

מצ"ב מאמר בנושא תיקון 29 לחוק הוצאה לפועל אשר נכנס לאחריה לתוקף וקובע כללים חדשים להפעלת הוצאה לפועל. המאמר פורסם בשבוע האחרון במגזין "מכרזים" ובאתר האינטרנט של יפעת מכרזים, בו ניתן לראות גם מאמרים אחרים של משרדנו:

<http://www.iprojects.co.il/Tenders/new/expert.asp?Expertid=12>

משרדנו מתמחה, בין היתר, בהליכי גבייה ולאחרונה אף התחבר למערכת מחשב מתקדמת המאפשרת קישור ישיר למחשבי הוצאה לפועל, ביצוע פעולות וקבלת מידע באופן יומי. המאמר פורסם על ידי עו"ד מיכל רענן, אשר הצטרפה לאחרונה למחלקת הליטיגציה המסחרית של משרדנו.

2. כנס מקצועי, בהשתתפות משרדנו, בנושא השלכות המשבר הכלכלי על חברות ההייטק בישראל

ביום חמישי, 25.6.2009 התקיים כנס מקצועי של המרכז הישראלי לניהול בשיתוף עם משרדנו בנושא השלכות המשבר הכלכלי על חברות ההייטק בישראל. במסגרת הכנס הרצתה עו"ד רנה לפידות, שותפה במשרדנו, בנושא השלכות תיקון 24 לחוק הגנת השכר על חברות ההייטק בישראל ובמסגרת פאנל מקצועי בנושא הדרכים לניצול המשבר לביצוע שינויים וצמיחה.

לנוחותכם, מצ"ב חלקים מהמצגת בנושא תיקון 24, אשר הותאמו לתפוצה זו. עו"ד רנה לפידות, בעלת קרוב ל-20 שנות ניסיון בתחום המוניציפאלי ודיני העבודה (ואשר שימשה עד לפני כשנה ומחצה כמנכ"ל המועצה האזורית חבל מודיעין וכיום משרדנו מלווה מועצה אזורית זו), מתמחה בין היתר בתחום דיני העבודה, תחום הרשויות המקומיות (בין באשר מדובר בייעוץ לרשויות ובין בייעוץ כנגד רשויות) ובתחום המכרזים.

3. העלאת שיעור המע"מ החל מ-1.7.2009 ל-16.5%

מצ"ב הודעת רשות המסים אשר פורסמה אתמול, לפיה במסגרת התוכנית להתייעלות כלכלית שאושרה בממשלה נכללה החלטה להעלות כהוראת שעה את שיעור המע"מ החל מה-1 ביולי 2009 מ-15.5% ל-16.5%. רשות המסים נערכת בהתאם ועם השלמת החקיקה יפורסמו הנחיות לציבור. שר האוצר העביר לאישור מליאת הכנסת צו לפיו יועלה, כאמור, באופן זמני שיעור המע"מ. הצו נדון בוועדת הכספים במסגרת חובת ההתייעלות הקבועה בחוק, פורסם ברשומות ויובא לאישור מליאת הכנסת.

4. החלטות שיפוטיות מהתקופה האחרונה

א. אחריות אישית של דירקטורים בחברה בקשיים גם בעת הליכי הבראה כאשר החברה לא נכנסת לפירוק [דנ"א 7980/08 יעקב ויניגר נ' ד"ר שלמה נס, עו"ד ורו"ח, 15.06.2009]

סעיף 374 לפקודת החברות קובע, כי ניתן בנסיבות מסוימות להטיל אחריות אישית על נושאי תפקידים שונים בחברה המצויה בהליכי פירוק.

בפסק דין אשר יצא מפני בית המשפט העליון החודש, ד"ר שלמה נס, נאמן בהסדר נושים של חברת פויכטונגר השקעות (1984) בע"מ הגיש לבית המשפט בקשה למתן הוראות בהתאם לסעיף 374 לפקודה ובמסגרתה עתר לסעדים כספיים נגד הדירקטורים אשר כיהנו בחברה בתקופות הרלוונטיות. השאלה אשר נידונה בפסק הדין הייתה האם ניתן להטיל אחריות אישית מכוח סעיף 374 לפקודה גם כאשר החברה מצויה בהליך של הסדר נושים אשר עשוי להביא בסופו של יום להבראתה ולא דווקא בהליך פירוק.

בית המשפט העליון קבע, כי קיים חסר בדיני השיקום וההבראה ועל כן יש להשלים את החוק. בעוד שבית המשפט העליון קרא למחוקק להשלים את החקיקה, בית המשפט קבע, כי על אף שלשון החוק מתייחסת לפירוק, על ידי היקש מהסדרים מקבילים בדיני הפירוק אל דיני השיקום ובהתאם למגמה של השנים האחרונות להשלים באופן דומה את החסר העמוק המצוי בדיני ההבראה, ניתן להחיל סעיף זה גם בהליכי הבראה.

אחד התחומים המרכזיים בהם עוסק משרדנו הינו הליכי פירוק, כינוס נכסים והבראה של חברות ושל גורמים אחרים בקשיים. פסק דין זה מדגיש שוב את העובדה שחשוב במקרים כאלה לקבל יעוץ על ידי מומחה בתחום עוד לפני הכניסה להליכים על מנת למנוע אחריות אישית של דירקטורים ונושאי משרה.

ב. רשות מקומית מחוייבת בקיום הבטחותיה והתחייבויותיה גם אם לא נחתמו על ידי ראש העיר [עת"מ (ת"א) 1021/08 ישיר איי די איי בע"מ נ' עיריית פתח תקוה, 8.6.2009].

בית המשפט המחוזי בתל אביב, כבוד השופטת מיכל אגמון, פסקה כי עיריית פתח תקווה, אשר התחייבה להעניק הטבה בארנונה לחברות אשר יעתיקו משרדיהן לתחומה ולאחר מכן חזרה בה מהבטחתה זו בטענה כי הבטחה זו לא נחתמה כדין על ידי ראש העירייה וניתנה בחוסר סמכות ומנוגדת לחוק, חייבת לכבד את ההבטחתה אף שהבטחה זו אינה עומדת בדרישת הצורה הקבועה בסעיף 203 לפקודת העיריות, הקובעת כי התחייבות כספית של העירייה דורשת חתימה של ראש העירייה והגזבר.

בית המשפט קבע, כי לעקרון תום הלב יש משמעות לעניין התחייבות חוזית שאינה עומדת בדרישות פורמאליות. נקבע כי אמנם התחייבות של רשות שאינה עומדת בדרישות הפורמליות של החוק בטלה, אולם לבית המשפט שיקול דעת אם לפטור צד מחובת ההשבה, או לחייב את הצד השני בקיום החיוב שכנגד משיקולי צדק, ביניהם גם עיקרון תום הלב. בית המשפט ציין עוד, כי יש לזכור כי בכל מקרה ניתן יהיה לתבוע את נושא המשרה הרלבנטי, ועובדה זו גם היא תרתיע מפני התחייבויות שאינן עומדות בדרישות הדין.

המחלקה המנהלית של משרדנו עוסקת רבות בתחום המוניציפאלי ומייצגת רשויות מוניציפאליות רבות, כמו גם גורמים שונים ביחסיהם מול הרשויות.

ג. שיעבוד קבוע גובר על שיעבוד צף קודם עם תניה מגבילה שלא נרשמה כראוי [דנ"א 9048/08 עו"ד גרינוולד (כונס נכסים) נ' תשתית ציוד ובינוי ואח' ואיגוד הבנקים בישראל כידיד בית המשפט, 15.06.2009]

לאחרונה אשרר בית המשפט העליון במסגרת דיון נוסף אזרחי (מפי כבוד הנשיאה בייניש) את ההלכה התקדימית אשר נקבעה בבית המשפט העליון ושינתה את מפת הקדימויות בכל האמור לתחרות בין שעבודים צפים עם תנאים מגבילים לבין שעבודים קבועים. ההלכה החדשה קובעת, כי שעבוד קבוע יגבר על שעבוד צף עם תניה מגבילה שלא נרשם בשל טעות של רשם השעבודים על אף שהיה מאוחר יותר לשעבוד הצף בעל התניה המגבילה. את המקור לשינוי ההלכה תלה העליון בבכירות אותה יש לייחס בעידן המודרני ליסוד פומביות המרשם וקבע כי צד מעוניין רשאי להסתמך על פלט רשם החברות בו כלולה רשימת השעבודים של חברה כמסמך המתאר נכונה את מפת זכויות הקניין בנכסיה. בהינתן כי בעת יצירת השעבוד הקבוע לא ניתן היה לראות את השעבוד הצף בעל התניה המגבילה בפלט רשם החברות, קבע בית המשפט העליון כי יש להעדיף את השעבוד הקבוע על אף שהיה המאוחר מבין השניים. בעשותו כן, הזניק בית המשפט העליון את מעמדו של הרישום והפכו באחת מרישום תיאורי לרישום המקום זכויות קנים של ממש.

משמעויות הלכה חדשה זו ואשרורה במסגרת הדיון הנוסף מרחיקות לכת. מומלץ לבעלי שעבודים קיימים לערוך בדיקה מקיפה של השפעות ההלכה החדשה על מידת הביטחון שניתנת להם על ידי הבטחות שבידם ולוודא כי מעמדם לא נפגע לרעה.

כמו כן, מומלץ לוודא רישום מהיר ככל האפשר של שעבודים חדשים ווידוא היעדר טעויות רישומיות לאחר השלמת תהליך הרישום. הלכה זו אף הופכת למורכבת מעט יותר את מפת קדימויות השעבודים אשר גם טרם ההלכה לא היתה פשוטה. אשר על כן, מומלץ מאוד לקבל ייעוץ משפטי טרם קבלת החלטה בדבר קניית בטוחות להבטחת קיום חיובים, על מנת להימנע ממצב עתידי עגום בו הבטוחה שבידיך בפועל אינה מבטיחה דבר.

בברכת סוף שבוע נעים שמח.

רשימת התפוצה של משרד אפיק ושות' מופצת אחת לשבועיים לקהל של קרוב ל-1,500 איש וכוללת פרסומים מקצועיים לקהל הרחב בנושאים משפטיים המעניינים את הקהילה העסקית והינם בתחומים בהם עוסק המשרד. על מנת להצטרף לרשימת התפוצה יש לשלוח מייל לכתובת newsletter@afiklaw.com ובכותרת לכתוב "אנא צרפו אותי לרשימת התפוצה". ניתן להעביר מייל זה לכל אדם ובלבד שלא נעשה בו כל שינוי. אין האמור במייל זה מהווה ייעוץ משפטי ובכל נושא מומלץ לפנות למשרדנו על מנת שהעובדות תיבחנה היטב בטרם תתקבל החלטה כלשהי.

תיקון מס' 29 לחוק ההוצאה לפועל

אחד מתחומי התמחות משרדנו הינו ליווי משפטי בהליכי גביה, בין מצד הזוכה ובין מצד החייב. ביום 16 מאי, 2009, נכנסו לתוקפן הוראות חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 29), התשכ"ז – 1967 ("התיקון"). מטרת התיקון היא התייעלות מערכת ההוצאה לפועל והעלאת אחוזי הגביה של החובות הנגבים באמצעותה, תוך איזון בין זכויות הזוכים והחייבים. התיקון מאפשר שימוש בסנקציות 'מוכרות' כמאסר או הוצאת מטלטלין אך כעת על רשמי ההוצאה לפועל להעדיף נקיטת הליכים נגד נכסים על פני פגיעה בחירות, תוך שימוש במקורות מידע שעד כה לא היו נגישים.

כך, למשל, קובע התיקון כי השימוש בצווי מאסר, שהיה תדיר ונפוץ עד כה, יינתן רק כשרשם ההוצאה לפועל שוכנע כי החייב, לאחר שהובא לפניו, הינו בעל יכולת המשתמט מחובותיו ללא הסבר סביר. כן, צו מאסר יוצא רק כשאין הליכים אחרים בהם ניתן לנקוט לצורך גביית החוב, אשר פגיעתם פחותה ויוגבל לחובות מעל 2,000 ₪.

התיקון קובע רשימת מטלטלין הפטורים מעיקול, נוספים על אלו שהיו קיימים עובר לתיקון, אשר עיקולם ומכירתם לא הביא תועלת ממשית לזוכים. כך למשל, לא ניתן עוד לעקל מחשב אישי ומדפסת, מכשיר טלפון נייד או נייד, מכונת כביסה וכן מכשיר אחד מהשניים- טלוויזיה או מכשיר רדיו, לבחירת החייב.

בקשה לביצוע פסק דין ניתן כעת להגיש רק לאחר שחלף המועד הקבוע בפסק הדין ובהעדר מועד, בחלוף 30 ימים; עם זאת, המגבלה אינה חלה בפסק דין מזונות.

התיקון קובע, כי ניתן, ללא צורך בויתור החייב על סודיות, לדרוש מידע על כתובתו של החייב מגורמים שונים, לרבות - מרשם האוכלוסין, רשות הרישוי, רשויות מקומיות, המוסד לביטוח לאומי, בעלי רישיון כללי לשידורי כבלים ובעל רישיון לשידורי לוויין לפי חוק התקשורת ועוד ולקבל בצו מידע על הכנסתו של החייב מגורמים כגון המוסד לביטוח לאומי, כונס הנכסים הרשמי, מרשם האוכלוסין, מרשם המקרקעין, רשות הרישוי, תאגיד בנקאי וחברת כרטיסי אשראי, אם שוכנע רשם ההוצאה לפועל כי המידע שנמסר לו אינו מספיק כדי להעריך את יכולתו הכלכלית של החייב לפרוע את החוב. כמו כן, קובע התיקון מגבלות מגוונות שרשם ההוצאה לפועל מוסמך להטיל על החייב, בהתמלא התנאים המנויים בחוק. בין היתר, הגבלת החייב מלקבל, להחזיק או לחדש רישיון נהיגה.

כך, במקביל להקניית כלים נוספים לצורך גביית התשלום מחייבים, מוטלת על רשמי ההוצאה לפועל החובה לנקוט באמצעים אלו במידתיות ותוך פגיעה מינימאלית בזכות החייבים לפרטיות. עם זאת, נראה כי התיקון מאפשר 'לתפוס' חייבים אשר משתמטים מתשלום חובם בשיטתיות ותוך זלזול בזכותם של הזוכים להיפרע וזאת, בין היתר, על ידי יצירת פלטפורמה המאפשרת שיתוף במידע המצוי אצל גופים שונים.

דווקא כיום, לאחר התיקון, חשוב בעת ניהול תיק ההוצאה לפועל לוודא כי קיים ייצוג משפטי על ידי עורך דין המתמחה בתחום והמצוייד במערכת מיחשוב המסתכנת באופן שוטף מול מחשבי ההוצאה לפועל. מערכת מיחשוב מסוג זו המצויה במשרדנו מאפשרת לזוכה או לחייב להיות מעודכן בהליכים או החלטות באופן מיידי ולהגיב להם בהתאם ובהקדם.

***מאת: עו"ד מיכל רענן**

* הכותבת הינה עורכת דין במחלקת הליטיגציה המסחרית במשרד עורכי הדין אפיק תורג'מן. אין בסקירה כללית זו משום ייעוץ משפטי כלשהו ומומלץ להיוועץ בעורך דין המומחה בתחום בטרם קבלת כל החלטה בנושאים המתוארים בסקירה זו.
* ניתן להפנות שאלות בתחום באמצעות פניה לטל' 03-5635061. השרות ניתן ללא תשלום ללקוחות יפעת מכרזים בלבד.

גליון מס' 4020
22/6/2009

מה בגליון?

מידע בלעדי

מכרזים

עורכת: אילת אלוני-כהן 03-5635069

מחלקת שירות לקוחות: סימה אסביה -03-5635073

מחלקת מכירות: 03-5635000

מען: דרך פתח תקוה 96-98 תל אביב 67138

פקס: 03-5635075